

Hjelp, jeg skal i retten!

Hege Luytkis, Katarina Skjælaaen og
Dina Midttun

NKLM C-KURS KLINISK RETTSMEDISINSK SAKKYNDIGHET FOR OVERGREPSMOTTAK 07.-08.09.26

Lege på overgrepsmottaket har fått et brev i Digipost: Vitnestevning til Tingretten

Hva skal jeg gjøre nå?

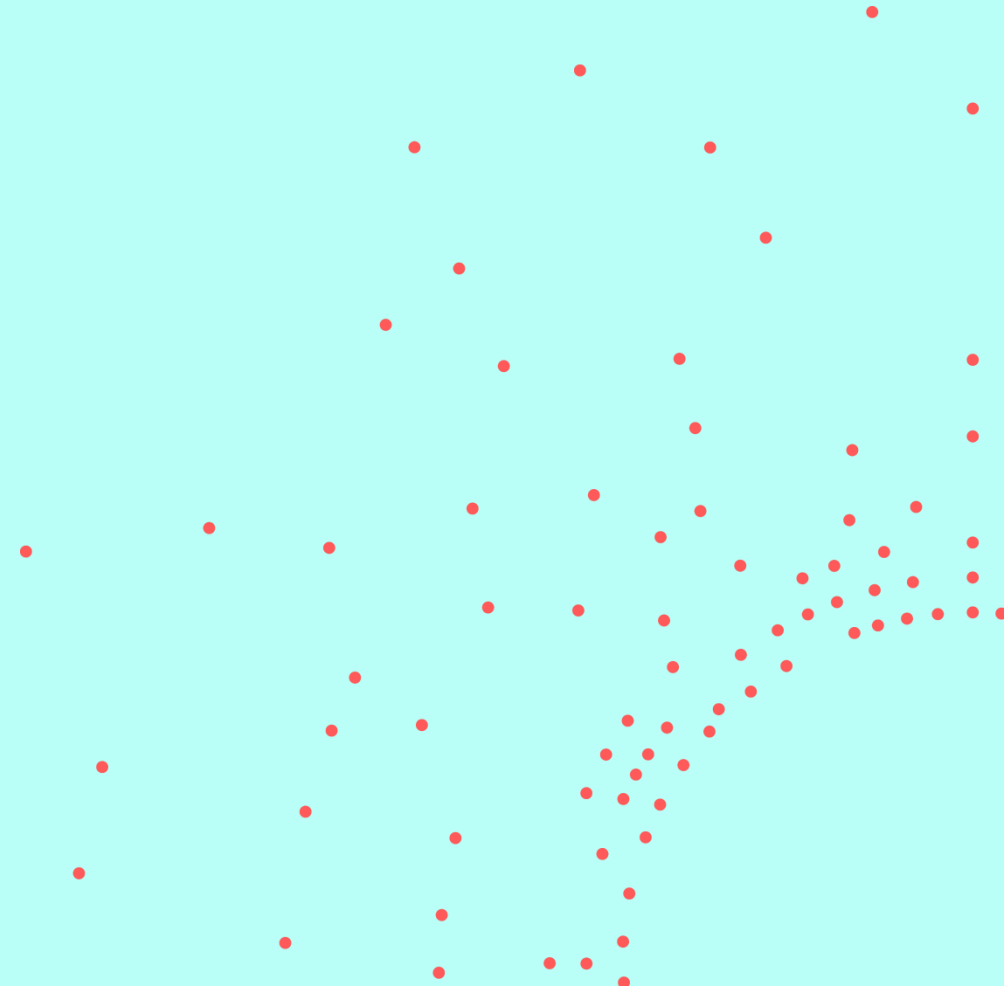
Mottatt stevning

- Ring stevnekontoret for å få vite hvem fornærmet (pasienten) er, hvis det ikke står i brevet
- Signer og returner stevningen (digitalt i Digipost eller per brev/e-post)
- Kan ringe aktor eller send e-post via stevnekontoret for å avklare hvordan de vil legge din forklaring i retten opp:
 - Vitne eller sakkyndig vitne?
 - Gå gjennom hele legeerklæringen?
 - Kun svare på noen spørsmål?
 - Spesifikke emner du bør være forberedt på?

Jeg skal i retten om en uke

Hva bør jeg gjøre før jeg møter opp?

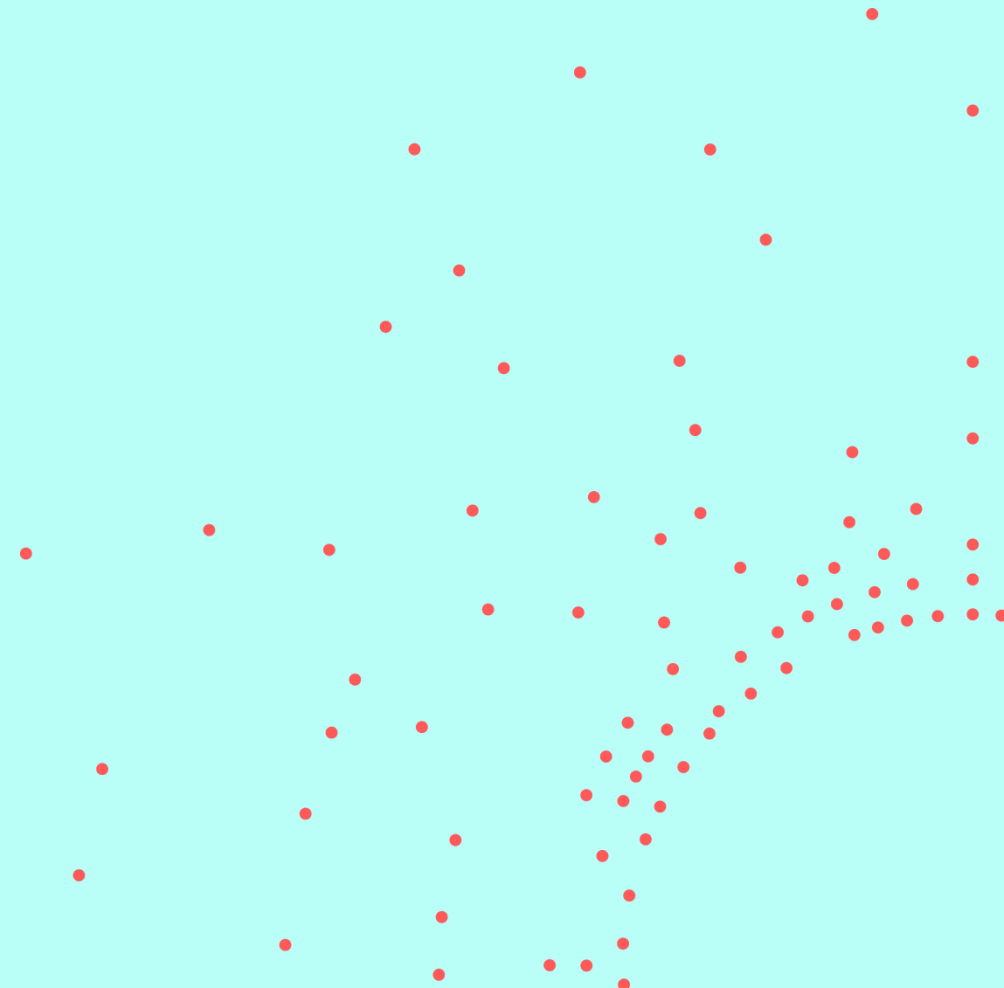
Før rettssaken

- Snakk med en mer erfaren kollega om mulig
- Lag en perm med alle dokumenter du trenger
- Les godt igjennom alt
- Skriv ev. ned noen huskelapper for deg selv
- Ta med kopi av ev. litteratur som er brukt som referanse i legeerklæringen
- Hvis erklæringen har fått bemerkninger fra DRK, vær forberedt på å svare ut disse

Jeg skal i retten i dag

Hva bør jeg gjøre og huske på?

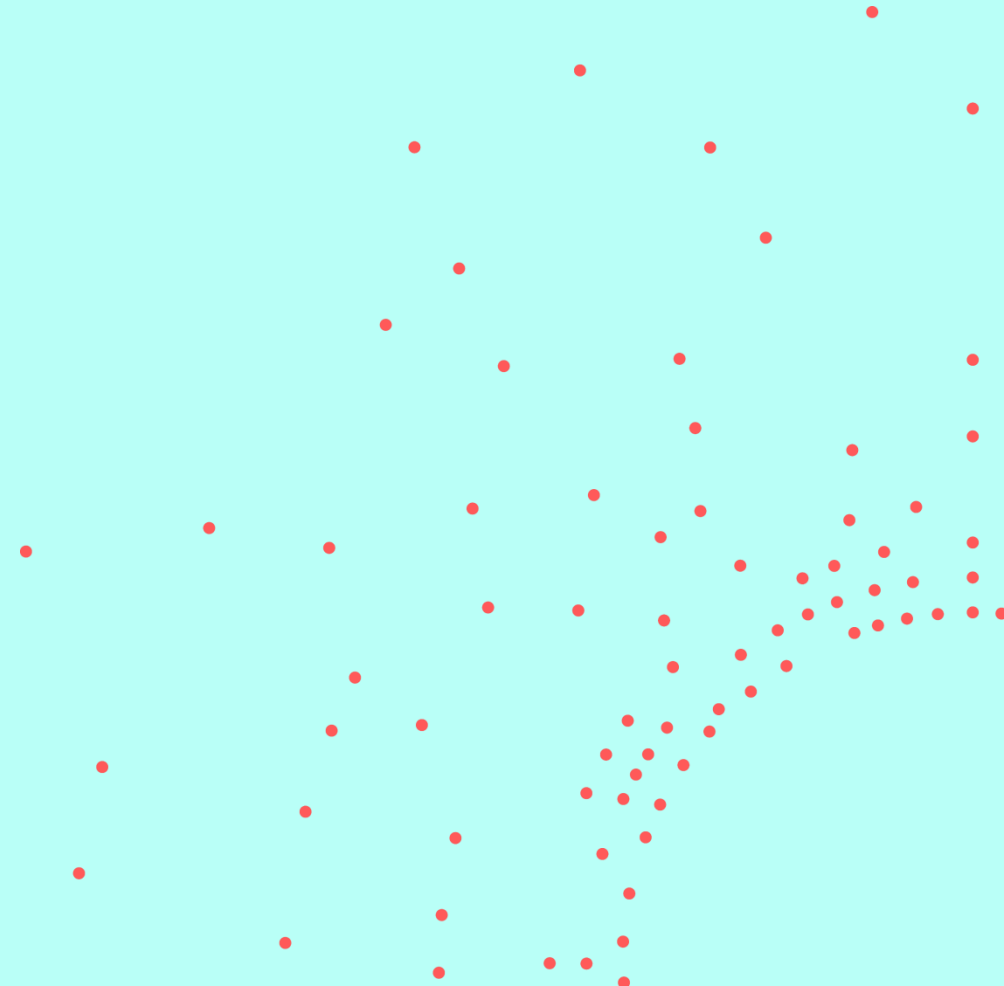
Ved oppmøte retten

- Ha på pent tøy
- Møt opp i god tid (finne veien, tid til å gå på WC etc.)
- Ta med kopi av stevningen og vis den i resepsjonen: da finner de riktig sal
- Snakk ev. med vitnestøtten
- Sett mobilen i flymodus før du går inn
- Spytt ut tyggis og snus
- Du får vann i salen, lov med vannflaske, ikke lov å ha med annen mat/drikke
- Vent utenfor rettssalen til du blir hentet inn

Jeg er i retten

Hva skjer nå?

Ved oppmøte retten

- Bli stående der du blir anvist plass (vitneboksen) frem til dommeren har bedt deg avgi forsikring og sagt du kan sitte
- Du kan bli bedt om å avgi en av to ulike typer forsikring, eller begge (vitne, sakkyndig)
- Reis deg opp når dommerne og meddommerne reiser seg (det skal alle som er i retten).
- Uansett hvem som stiller spørsmål skal svarene dine rettes til dommerne
- Oppgi jobbadressen din (ikke privat)

Tingretten

1 Fagdommer og 2 meddommere

Ev. rettsoppnevnt(e)
sakkyndig(e)

Aktor

Bistandsadvokat

Fornærmede

Forsvarer

Tiltalte

Ev. tolk

Vitne

Lagmannsretten

2 fagdommere og 5 meddommere

Aktor

Bistandsadvokat

Fornærmede

Ev. rettsoppnevnt(e)
sakkyndig(e)

Forsvarer

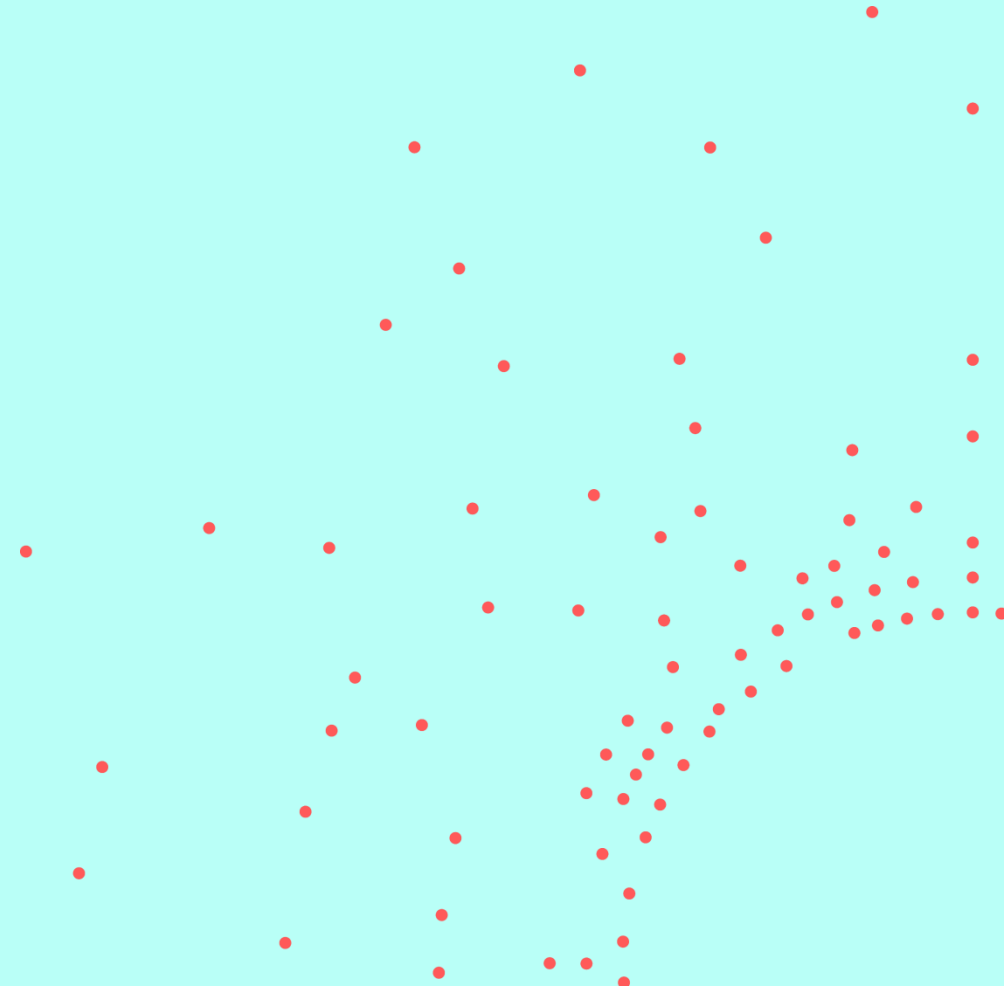
Tiltalte

Ev. tolk

Vitne

Jeg er i retten

Hva skjer nå?

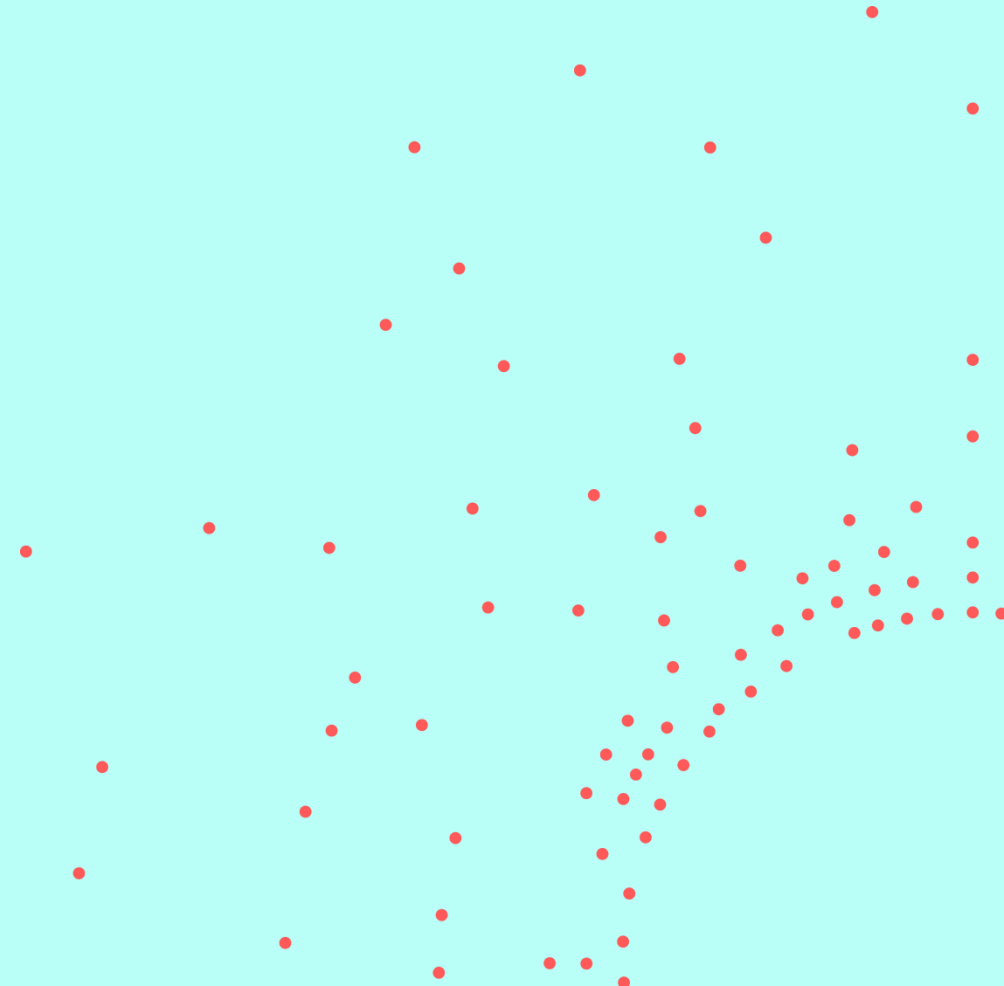

- Aktor innleder og ber deg gjøre som dere har avtalt, f.eks.
 - at du sier kort hvor du jobber
 - hva dine kvalifikasjoner er
 - å gå gjennom legeerklæringen
- Redegjør for din befatning med saken, f. eks.
 - vært undersøkende lege
 - har skrevet legeerklæring
- Få bekreftet at fritaket fra taushetsplikten er gyldig (ofte via bistandsadvokat eller fornærmede selv, hvis til stede).

I retten: viktige forbehold

- Innledningsvis vil jeg redegjøre svært kort om hvordan opplysningene i legeerklæringen er fremkommet ved Overgrepsmottaket for å gi en korrekt kontekst.
- Overgrepsmottaket er en helsetjeneste.
 - Pasientene er beskyttet av vanlige regler for medbestemmelse og taushetsplikt inntil de gir informert fritak fra denne.
 - Alle undersøkelser foregår frivillig og uavhengig av ev. anmeldelse.
 - Pasientene vurderer og avgjør selv hvilke deler av tilbudet de ønsker å motta.
- Samtalene mellom pasienten og helsepersonellet er ikke avhør.
- Pasienten har ikke lest gjennom pasientjournalen eller legeerklæringen.

I retten: begrunnede måter å si nei på

- Hvis spurt om forskjellige opplysninger i dokumentasjon fra overgrepsmottak versus politiavhør: dette er ikke et politiavhør. Vi kartlegger hendelsesforløpet overskriftsmessig for å kunne utføre undersøkelsen riktig og gi helsehjelp, men unngår dobbelspørring.
- «Kan ikke svare på det her og nå, kan ev. komme tilbake til det senere.»
- «Dette er utenfor mitt kompetanseområde, anbefaler å spørre spesialist innen...»

I retten: begrunnede måter å si nei på

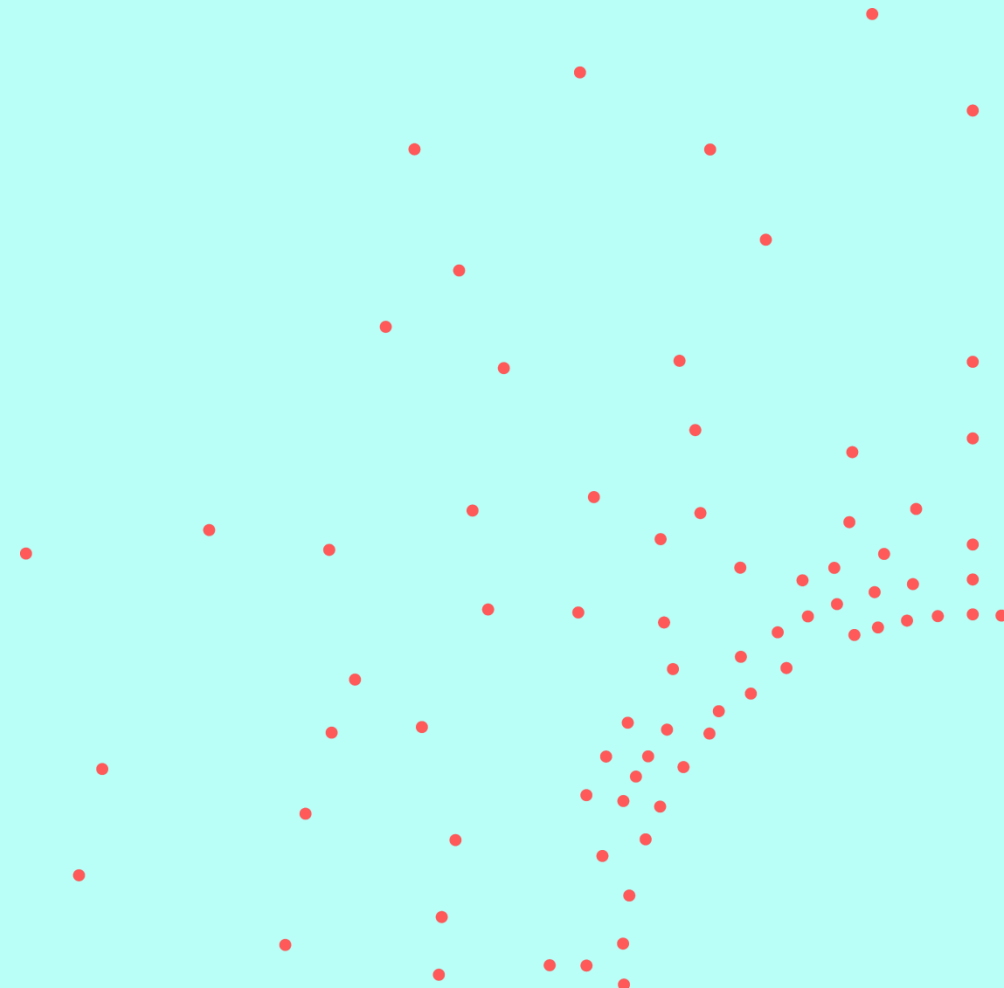
Dette er også helt greit å si!

Det vet jeg
ikke

Det husker
jeg ikke

Da må jeg
tenke meg om

Kan du gjenta
spørsmålet?

I retten: hvis spurt om troverdighet

- Vi bedømmer ikke troverdighet i seg selv, det er ikke en medisinsk vurdering.
- Undersøkte har fremvist reaksjoner ved førstegangsundersøkelsen og i oppfølgingen som er vanlig å se hos personer som undersøkes etter traumatiske hendelser som angitt seksuelle overgrep.
- Undersøkte har over tid vært konsistent i sin fremstilling om de temaer som det ble snakket om med lege.
- Det er ikke sett funn som står i motsetning til fornærmedes/undersøktes fortelling om hendelsen til helsepersonellet.

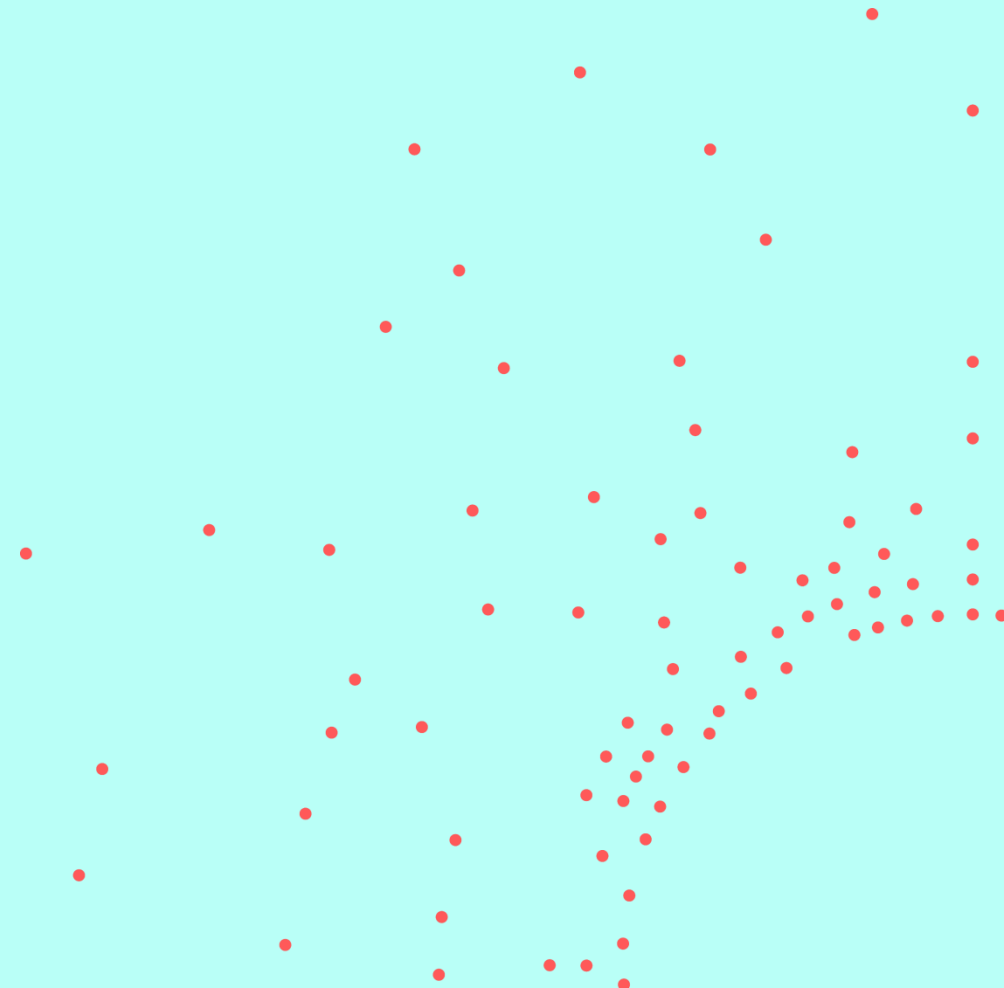
I retten: hvis gjort nye vurderinger

- Dersom gjort nye vurderinger i saken, spør retten om behov for en tilleggserklæring

Puh, nå er jeg ferdig!

Hva bør jeg gjøre nå?

- Behov for å skrive og sende tilleggserklæring til Den rettsmedisinske kommisjon etter forklaringen din i retten? (kun hvis gjort nye vurderinger)
- Debrief med en erfaren kollega?
- Noter ned spørsmål du fikk i tilfelle det blir en ankesak, kan være nyttig til forberedelser i neste runde (selv om det kan være helt andre spørsmål du får i lagmannsretten)

B-kurs

- DRK arrangerer årlig kurs i strafferett og straffeprosess for rettsmedisinske sakkyndige
- To deler: en teoretisk og en praktisk
- Neste kurs for 2027 annonseres på <https://www.sivilrett.no/drk/b-kurs>

